Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk fjellsenter
Brubakken 2, 2686 Lom
Luster kommune,
Kommunehuset, 6868 Gaupne

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 948 80 564
fminpost@statsforvalteren.no
http://www.nasjonalparkstyre.no/jotunheimen

Storm Films AS v/ Joachim Lyng

Saksbehandlar Kari Sveen **Vår ref.** 2021/747-3 432.3 **Dykkar ref.** **Dato** 03.02.2021

Jotunheimen NP - Dispensasjon - Motorferdsel 2021 - Transport av personell og utstyr for filmopptak på Gjende - Storm Films AS

Viser til søknad av 16. januar 2021, og til øvrig kommunikasjon via telefon og e-post.

Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen behandla søknaden i møte 1. februar 2021, og gjorde slik vedtak:

> Med hjemmel i naturmangfoldlova § 48 første ledd, jf. § 4 i verneforskrift for Jotunheimen, får Storm Films AS dispensasjon for bruk av snøscooter i forbindelse med produksjon av en ny norsk familiefilm basert på filmklassikeren Tre nøtter til Askepott.
> Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen vurderer det slik at innspillinga kan profilere området og nasjonalparken på en måte som kan gi positive ringvirkninger for reiselivet i regionen.
>
> Dispensasjonen innvilges med følgende vilkår:

- Dispensasjon for motorisert ferdsel gjelder for 2 dager innen perioden 16.-23. februar Dersom vær- og føreforhold skaper problem med gjennomføring, kan det gis inntil 2 dager til. Filming bør så langt det er praktisk mulig gjennomføres i starten av perioden, for å unngå motorferdsel i helg og starten av uke 8 (vinterferieuke deler av Østlandet)
- Dispensasjonen gjelder transport av utstyr/personell med inntil 4 snøscootere med slede.
- Med tanke på å begrense motorferdselen til et minimum legges det til grunn at forhåndsbefaring kan skje til fots/på ski/på truger.
- Dispensasjonen gjelder for østre del av Gjende. Det blir ikke gitt tillatelse til motorferdsel lenger vest enn til utløpet av elva Muru ved Memurubu.
- Statens naturoppsyn vil kunne inspisere aktiviteten etter behov. SNO v/ Rigmor Solem skal varsles om opptaksdato senest dagen før (tlf. 959 65 158 – e-post rigmor.solem@miljodir.no)
- Omfanget av scootertransport må begrenses til det som er strengt nødvendig for å gjennomføre gode opptak på en effektiv måte. Det skal tas særlig hensyn til andre som måtte befinne seg i området.
- Filmopptak som blir vist i produksjonen skal ikke vise motoriserte aktiviteter, men formidle aktiviteter som skjer i pakt med naturen og innen rammene for verneforskrifta.
- Området skal ryddes grundig etter opptak, slik at ingenting blir liggende igjen på isen.

Viser elles til vedlagt utskrift av møtebok for nasjonalparkstyret, sak 4/2021.

Vedtaket kan påklages etter reglene i forvaltningslova. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via nasjonalparkstyret innen 3 uker etter mottatt vedtak.

Dispensasjonen gjelder i forhold til verneforskrifta. Det forutsettes at det også er innhentet nødvendig tillatelse fra kommunen som forvaltningsmyndighet etter motorferdsellova og samtykke fra grunneier i hht. Motorferdsellova § 10.

Med hilsen

Kari Sveen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Vågå fjellstyre	Postboks 16	2684	VÅGÅ
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
SNO Jotunheimen v/ Rigmor Solem			
Linda Steinhoff			
Nedrelo, Eldrid			

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/747-2 **Saksbehandlar:** Kari Sveen **Dato:** 18.01.2021

Utval	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen	4/2021	01.02.2021

Jotunheimen NP - Dispensasjon - Motorferdsel 2021 - Transport av personell og utstyr for filmopptak på Gjende - Storm Films AS

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldlova § 48 første ledd, jf. § 4 i verneforskrift for Jotunheimen, får Storm Films AS dispensasjon for bruk av snøscooter i forbindelse med produksjon av en ny norsk familiefilm basert på filmklassikeren *Tre nøtter til Askepott*. Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen vurderer det slik at innspillinga kan profilere området og nasjonalparken på en måte som kan gi positive ringvirkninger for reiselivet i regionen.

Dispensasjonen innvilges med følgende vilkår:

- Dispensasjon for motorisert ferdsel gjelder for 2 dager innen perioden 16.-23. februar Dersom vær- og føreforhold skaper problem med gjennomføring, kan det gis inntil 2 dager til. Filming bør så langt det er praktisk mulig gjennomføres i starten av perioden, for å unngå motorferdsel i helg og starten av uke 8 (vinterferieuke deler av Østlandet)
- Dispensasjonen gjelder transport av utstyr/personell med inntil 4 snøscootere med slede.
- Med tanke på å begrense motorferdselen til et minimum legges det til grunn at forhåndsbefaring kan skje til fots/på ski/på truger.
- Dispensasjonen gjelder for østre del av Gjende. Det blir ikke gitt tillatelse til motorferdsel lenger vest enn til utløpet av elva Muru ved Memurubu.
- Statens naturoppsyn vil kunne inspisere aktiviteten etter behov. SNO v/ Rigmor Solem skal varsles om opptaksdato senest dagen før (tlf. 959 65 158 – e-post rigmor.solem@miljodir.no)
- Omfanget av scootertransport må begrenses til det som er strengt nødvendig for å gjennomføre gode opptak på en effektiv måte. Det skal tas særlig hensyn til andre som måtte befinne seg i området.
- Filmopptak som blir vist i produksjonen skal ikke vise motoriserte aktiviteter, men formidle aktiviteter som skjer i pakt med naturen og innen rammene for verneforskrifta.
- Området skal ryddes grundig etter opptak, slik at ingenting blir liggende igjen på isen.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen - 01.02.2021

Vedtak

Som innstillinga.

Dokument i saka

Søknad mottatt 16. januar 2021, vedlagt presentasjon av filmprosjektet.

Saksopplysninger

Storm Films AS søker dispensasjon for motorferdsel på Gjendeisen. Utdrag av søknaden:
«Vi i Storm Films AS har uttrykt vår interesse for å benytte Gjende som film-location til innspillingen av «Askepott». Etter nøye overveielse har ønsket vårt vokst, og vi sender med dette en formell søknad om tillatelse til å filme på Gjende.
«Askepott» er en ny norsk spillefilm basert på den kjente, tsjekkiske klassikeren «Tre Nøtter til Askepott». Manuset er skrevet av Kamilla Krogsveen (Jørgen + Anne = Sant, Reisen til Julestjernen) og Karsten Fullu (Solan og Ludvig - Jul i Flåklypa, Dyrene i Hakkebakkeskogen). Filmen vil regisseres av den prisbelønte regissøren Cecilie Mosli og fotograferes av Trond Tønder (Askeladden, Grand Hotel, Doktor Proktors tidsbadekar). Mer informasjon om prosjektet står i vedlagt prosjektbeskrivelse.
På det islagte vannet Gjende ønsker vi å fange den eventyrlige vinterstemningen gjennom sledekjøring og hesteridning.
De aktuelle opptakene vil finne sted i perioden mellom 16 februar t.o.m. 23 mars, 2021. Vi estimerer at vi totalt kommer til å filme på vannet i ca. 2 dager i denne perioden. I tillegg vil det være behov for å gjøre en teknisk befaring på Gjende 26 og 27. januar 2021.
Vi håper å kunne få tillatelse til opptak og ferdsel med totalt fire snøscootere med slede for å få gjort filmopptakene på vannet. Vi vil behandle naturen i området med stor respekt og sørge for at vi ikke etterlater oss spor når vi forlater stedet.
Produksjonen sørger selv for å få sjekket isen av sertifiserte firmaer og vi leier inn snøscootere og scootersjåfører lokalt i område rundt Gjende.»

Kort utdrag fra det vedlagte prospektet som beskriver den planlagte produksjonen:

THREE WISHES FOR CINDERELLA

DIRECTOR
Cecilie Mosli

SCRIPT
Karsten Fullu & Kamilla Krogsveen

PRODUCERS
Frederick P. N. Howard & Petter J. Borgli

GENRE
Christmas film / Family film

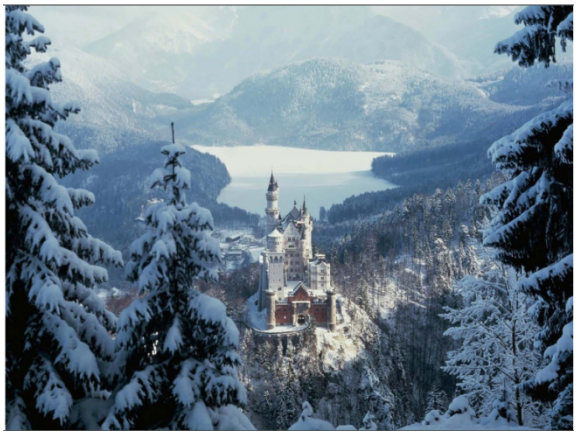
LENGTH
90 minutes

DISTRIBUTION
Nordisk Film

BUDGET
44,2 million NOK

SALES
Sola Media GmbH

THREE WISHES FOR CINDERELLA

We want to bring out the magical and enchanting elements from the woods of Mattisskogen where Ronja the Robber's daughter roams, or the Sherwood Forest where Robin Hood and his friends meet under the big oak. It is important to emphasize the contrasts between the simple and the grand, and we must have textures such as tree, stone and wadmal, but also velvet and silk.

If there is ever a time to be nostalgic, it is during Christmas. Through elements in the storytelling, locations and wordplay in repartee we will evoke nostalgia in the best possible way. This is where the music plays a big role. Music triggers our emotions and when the opening scene, accompanied by the iconic, magical flute theme appears on the screen, the audience will be filled by Christmas spirit.

We want to rerecord the original music, and all new music created will be inspired by the same themes and atmosphere. This will not only lift the film´s score, but also emphasize the nostalgia and create an unforgettable Christmas experience we can enjoy year after year.

I want to give the children a fairytale full of humanism and hope. I want to show them that they can conquer evil and that the good will prevail. Great stories can be retold over and over again and now is the time to tell the fairytale of *Three Wishes to Cinderella* for our generation. A nuanced drama rather than a simple children´s story – a drama filled with romance, joy, action and excitement that will leave our audiences breathless. A version with modern gender roles and a Cinderella that can attain a life on her own terms. And as in any proper Christmas fairytale, there will be an emotional rollercoaster.

An unforgettable Christmas experience for the entire family and if we are lucky; a new Christmas tradition.

18

Søknad om motorferdsel i forbindelse med teknisk befaring i januar kommer for sent til å få styrebehandling før 26./27. januar. Dette ble kommunisert til kontaktpersonen i Storm Films da vi mottok søknaden, og med tanke på å begrense motorferdselen til et minimum bør befaring uansett kunne skje til fots/på ski/på truger.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkstyret har delegert forvaltningsmyndighet for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde i medhold av reviderte vedtekter gjeldende fra 01.01.2020.

Verneformål – forskrift

Verneforskrift for Jotunheimen nasjonalpark av 14.11.14 har et generelt forbud mot motorferdsel i nasjonalparken (§ 3 pkt. 6.1). Det er ikke spesifisert unntaksregel for motorferdsel i forbindelse med denne typen aktivitet, og søknad om dispensasjon må derfor behandles etter den generelle dispensasjonshjemmelen i § 4, dvs. vurdering etter naturmangfoldlova § 48.

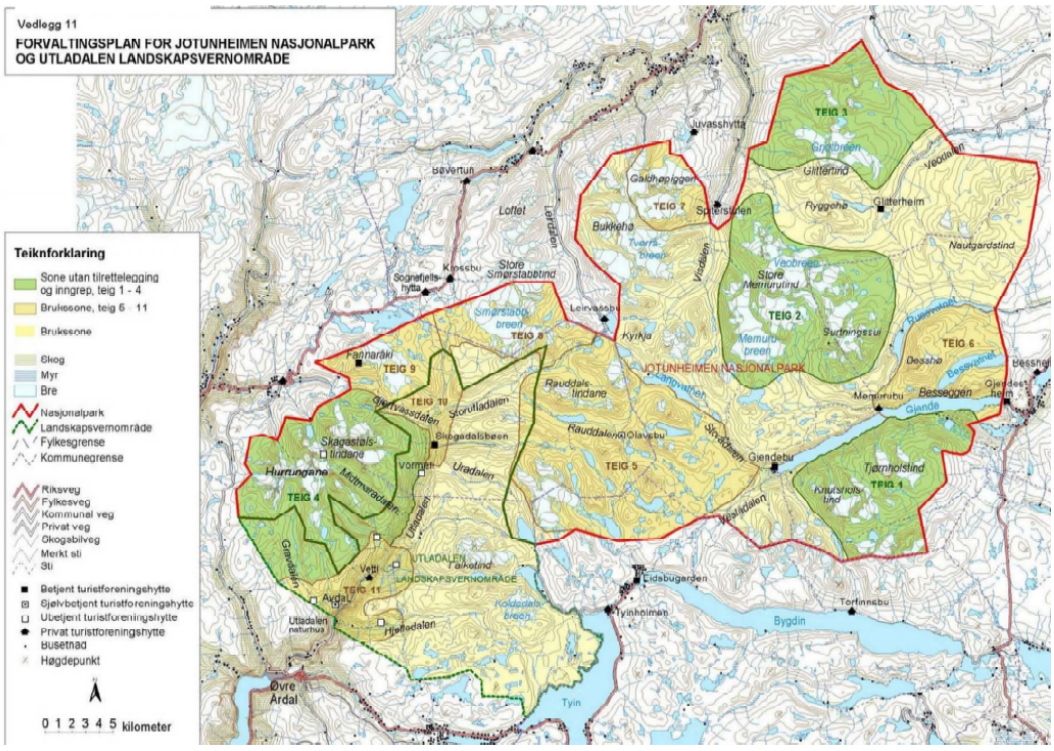
Forvaltningsplan

Forvaltningsplanutkastet fra 2008 blir brukt som veiledende dokument til ny revidert plan er godkjent. *Kap. 8.15.5 Dispensasjonspraksis* pkt. h) gir følgende føringer for motorferdsel i forbindelse med kommersielle formål som underholdningsfilmer o.l.:

> *h) løyve til transportoppdrag for mediaformål må vurderast konkret. I utgangspunktet vil berre tiltak som kan knytast saman med innhaldet i formålet med vernet, som til dømes opplysningsfilmar med opplæring/undervising som formål, bli gjeve. Reklamefilming skal leggjast utanom verneområda. Det same bør gjelde for spelefilmar o.l. Det kan vere aktuelt å gje løyve til motorferdsel til å dekkje nyhende som blir vurdert som viktige.*

Forvaltningsplanen åpner altså ikke for reklamefilming, men er ikke helt kategorisk når det gjelder spillefilmer. Men også her er rådet å unngå tiltak som medfører motorferdsel.

Forvaltningsplanen deler inn verneområdet i ulike soner etter grad av tilrettelegging, og gjennom differensiert forvaltningspraksis tas det sikte på å bevare områdene markert med grønt på forvaltningsplankartet mest mulig uforstyrra. Sonene gjelder både for tekniske inngrep og for ulike aktiviteter som for eksempel motorferdsel, bruk av droner m.m. Kartutsnittet under viser sonedelinga i forvaltningsplanen:

Østre del av Gjende ligger innen Teig 6 – *Gjende aust-/Besseggen-/Besshø-området*. Dette er såkalt brukssone med bl.a. følgende føringer i overordna strategi i kap. 6.3.2.:
«Det er store naturkvalitetar i områda med brukssone. Det er eit mål å ta vare på desse samstundes som områda vert brukt, ikkje minst for friluftsliv. Retningslinjer og tiltak tek sikte på å finne den optimale balansen mellom bruk og vern. - - - I nokre område i brukssona kan det gjevast løyve til ulike arrangement , sjå omtale under teiginndelinga - - -»

Naturmangfoldlova

Naturmangfoldlova § 48 setter svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som *«ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig».* Begge vilkår må være oppfylt. Dispensasjon *må* heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instrukser fra overordna myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene for vernevedtaket, men skal fange opp uforutsatte eller spesielle tilfeller som ikke var vurdert på vernetidspunktet.

Formålet med vern av nasjonalparken er *«- - - å ta vare på eit stort, samanhengjande og villmarksprega naturområde i overgangen mellom austlandsk og vestlandsk fjellnatur som inneheld særprega og representative økosystem og landskap utan tyngre naturinngrep. Vidare er formålet med vernet å ta vare på:*

- *Eit høgfjellsøkosystem med eit eigenarta og variert naturmangfald, medrekna artar, bestandar, naturtypar og geologi*
- - - -
- - - -

Ålmenta skal ha høve til uforstyrra naturoppleving gjennom utøving av naturvenleg og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»
Alle dispensasjoner skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovas §§ 8-12.

Presedens

Det er viktig å merke seg at dispensasjonsregelen i nml § 48 ikke kan brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, så det er svært viktig å vurdere presedensvirkningen nøye. Likebehandlingsprinsippet gjør at det kan bli vanskelig å sortere mellom de mange aktørane som ønsker å filme innen nasjonalparken. Kommersielle produksjoner som krever bruk av motoriserte hjelpemidler søkes fortrinnsvis lagt utenom verneområdet. Enkelte ganger kan det være vanskelig å finne en lokalitet som gir det riktige uttrykket, og det ble i 2013 gitt dispensasjon for filming av en scene som skulle foregå i villmark i serien *Lillyhammer*. Også denne innspillinga var på Gjende-isen, med høge fjelltopper og ingen spor av bebyggelse.

Det blir satt tydelig skille mellom de sårbare grønne sonene og de mer robuste områdene vist med gult i forvaltningsplanen, men også i gule soner er det viktig å unngå at det på sikt blir så mange unntak at det uthuler forbudet som er tydelig uttrykt i verneforskrifta for nasjonalparken. I vurderingene her blir det lagt vekt på om de aktuelle områdene tåler markedsføringa som filmen bidrar til, og om aktivitetene i seg sjøl vil gå vesentlig ut over verneverdiene. Vi ser også på om produksjonen kan nå et bredt publikum og om innholdet i filmen formidler området på en måte som er i tråd med bruken av verneområdet. Filmen kan altså ikke vise motoriserte aktiviteter, men avgrenses til aktiviteter som kan skje innen rammene for vernet.

Vurdering

Innspillinga kan være god markedsføring for Jotunheimen generelt og for bedriftene i Sjodalen spesielt. Innspillingsperioden kan også være et positivt bidrag i en ellers stille periode for de lokale bedriftene. Det er søkt om innspilling i perioden 16.-23. februar, og de regner med å ha aktivitet i ca. to dager.
Aktiviteten skjer i utkanten av verneområdet, innen sone i forvaltningsplanen der en har åpnet for enkelte dispensasjoner for aktiviteter knytta til profilering/markedsføring. Det finnes

ikke gode lokaliteter utenfor verneområdet, da scenene som skal spilles inn skal ha det urørte preget og det dramatiske landskapet som en finner nettopp her ved Gjende. Området ligger nær bilveg, men gir samtidig inntrykk av at en er langt inne i villmarka. Dette inntrykket kommer først fram etter at en har kryssa vernegrensa, der en får de bratte fjella i bakgrunnen og på sidene som en spektakulær ramme rundt scenen som skal spilles inn.

Tiltaket blir vurdert å ha stor markedsføringsverdi for reiselivet i regionen, i tillegg til at en får verdifull aktivitet i en elles stille periode under innspillinga. Potensiell verdiskaping blir vurdert som stor. Gjende er den mest trafikkerte brukssonen i parken, men aktiviteten vil være til liten sjenanse for andre brukere av området. Det å gå på isen er mindre spennende enn å bruke terrenget rundt, og før turisthyttene inne i parken åpner til påske er det knapt noen som går fra hytte til hytte på ski etter denne traseen på Gjende. Det vil være få eller ingen brukere av området som vil bli sjenert av filminnspilling på isen et par dager i februar.
Det er positivt at det leies inn snøscootere og scooterførere lokalt.

Filmen legger vekt på naturopplevelser, og storslått natur er en del av rammen rundt filmen. Scenen med Askepott som rir inover isen i vinterlandskapet ved Gjende vil vise området på en annen årstid enn det som vanligvis profileres i turistreklamer. Det å ri er tillatt innen nasjonalparken så filmen vil ikke vise aktiviteter som ikke er forenlig med verneformål og verneforskrift.

Vurdering etter naturmangfoldlova §§ 8-12:

- Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) når det gjeld naturmangfold og bruk av området ved Gjende er godt. Begrensa snøscootertransport på isen i utkanten av nasjonalparken i en kort periode i februar vil knapt påvirke dyrelivet eller andre brukerinteresser i verneområdet.
- Føre-var-prinsippet (§ 9) tilsier at det føres en streng praksis når det gjelder motorferdsel i verneområdet. Bruk av snøscooter på isen vil medføre noe støy en kort periode, men blir ikke vurdert å gi noen innvirkning på naturmangfoldet.
- Etter § 10 *"Økosystemtilnærming og samlet belastning"* skal et vedtak vurderes opp mot samla påvirkning, om en dispensasjon kan skape presedens, og dermed bidra til gradvis forringing av området og uthuling av verneforskrifta. Forvaltningsmyndigheten følger en generelt streng praksis for motorferdsel i nasjonalparken, og en ser ikke for seg at det vil oppstå mange saker av lignende karakter. Det er relativt sjelden at regionen får besøk av store filmproduksjoner, og i dette tilfellet er det storslåtte naturlandskapet i Jotunheimen noe som er med og skaper den riktige stemninga i filmen.
  Det forutsettes at all motorferdsel knytta til innspillinga skjer innen brukssonen i teig 6 på plankartet – dvs. øst for Memurubu. Det vil skape uheldig presedens om en åpner for å øke aktiviteten på vestre del av Gjende, jf. kartet fra forvaltningsplanen.
- § 11 om at *«kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver»* innebærer at området må ryddes grundig. Ingenting kan ligge igjen på isen etter avslutta aktivitet.
- § 12 *Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetode*: Planlagt filmproduksjon vil ikke kunne gjennomføres uten motoriserte hjelpemiddel, pga. tungt utstyr og krav til effektive opptak. Det ble også søkt om motorferdsel i forbindelse med teknisk befaring i januar. Søknaden kom for sent til å få styrebehandling før 26./27. januar, men med tanke på å begrense motorferdselen til et minimum bør befaring uansett gjennomføres til fots/på ski/på truger.

Konklusjon:
Forvaltningsplanen forutsetter i utgangspunktet at denne typen innspillinger bør legges utenom verneområdet. En ser samtidig at lokalisering innenfor nasjonalparkgrensa får fram det helt magiske villmarksinntrykket som filmteamet er ute etter. Potensiell verdiskaping blir vurdert som stor, og aktiviteten vil ha liten innvirkning på verneverdiene. Det vil bli litt støy i et begrensa tidsrom, men ingen varige spor. Forutsatt at scenene som spilles inn ikke viser motorisert aktivitet, kan filmen profilere nasjonalparken og området som vinterdestinasjonen på en positiv måte. Ulempene for andre brukerinteresser er vurdert som minimale. Så lenge en holder aktiviteten på østre del av Gjende, innen teig 6 i forvaltningsplanen, og unngår motorisert aktivitet lenger vest enn til utløpet av elva Muru ved Memurubu blir det ikke vurdert at tiltaket vil skape uheldig presedens.